Dinsdag 8 September 1942 DAGBLAD 59ste Jaargang, No. 3696

AMIGOE DI CURACAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel fl. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm. Tel. 1550. Redactie: Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad. Telef. 38

Rusland-Japan op springen!

Japanse voorstellen door Moskou van de hand gewezen.

Churchill spreekt in het Lagerhuis.

ROOSEVELT RICHT ZICH TOT HET VOLK.

Vliegende Forten bombarderen Rotterdam en Utrecht.

CHURCHILL IN HET LAGERHUIS

Winston Spencer Churchill trad het Lagerhuis voor de eerste maal binnen sedert hij een bezoek aan Moskou bracht en werd begroet met gejuich. Men verwacht, dat hij een overzicht zal geven over de ontwikkeling van de oorlog te beginnen om 12.30 uur nadat hij talrijke vragen heeft beantwoord.

Churchill deelde aan het Lagerhuis mede, dat de aanval op Dieppe een krachtige botsing was, gelijk er meer zouden kunnen ontstaan naar gelang de oorlog langer duurt. Hij verklaarde: „Ik beschouw de aanval op Dieppe als een noodzakelijk voorspel van operaties op grote schaal." Hieraan voegde hij toe, dat het noodzakelijk was om „inlichtingen in te winnen" te Dieppe alvorens operaties te openen „op veel grotere schaal."

Churchill zeide, dat de vijand niet weet „wanneer en waar, met welke kracht en op welke wijze hij de klap zal krijgen." Met dit alles voor ogen is het wenselijk, dat hij niet zal worden geholpen door Britse òf Noordamerikaanse inlichtingen of commentaren."

Sprekende in het Lagerhuis sedert dit hem „een grote meerderheid" gaf bij de stemming van 9 weken geleden, dankte Churchill de leden voor de stemming als bewijs voor de wereld van de „onbuigbare standvastigheid van het Parlement."

Over het Midden Oosten en Rusland zeide Churchill, dat zijn bezoek resultaten heeft afgeworpen, „welke thans echter geheim zijn." Zij zullen echter, wanneer zij duidelijk worden „elke moeite of verspilling, welke daarbij betrokken was, rechtvaardigen." Over het Russische front zeide Churchill. „Ik wil op dit ogenblik slechts zeggen, dat het 8 September is."

Het overzicht van de oorlog openende, zeide Churchill, dat de aankomst van het convooi te Malta „het leven en de weerstand van het heldhaftige fort" versterkt heeft voor „een groot aantal maanden." Hij zeide, dat de prijs, welke door de Koninklijke Marine in de actie is betaald, „niet buitensporig is voor de bereikte resultaten."

Churchill zeide dat Malta niet alleen een prachtige diamant is in de kroon van den Koning, doch dat zijn doeltreffende actie tegen „de vijandelijke verbindingsmiddelen met Noord Afrika van essentieel belang is voor de strategische positie van het Midden Oosten."

Hij zeide, dat de afgelopen periode een nieuw bewijs heeft geleverd van de „waarde van vliegdekschepen" en de opgevoerde macht van het geschut der vloot en koopvaardijschepen. Churchill zeide geen reden gevonden te hebben om te geloven, dat de toestand van „het woestijnleger en de troepen in Egypte" niet „volkomen bevredigend" is. Hij zeide, dat het Lagerhuis „erop mag vertrouwen, dat wij in staat zijn met succes de defensie van Egypte vol te houden, niet alleen voor de komende dagen of weken, doch voor verschillende maanden, die voor ons liggen." Hij verklaarde, dat het 8e leger in Egypte „thans in feite en naar verhouding sterker is dan ooit tevoren."

Churchill zeide, dat Augustus en de eerste week van September „definitieve verbeteringen" hebben aangetoond boven de verliezen op zee in de vorige maanden hoewel „de verliezen op zee nog groot zijn." Hij zeide, dat de productie van koopvaardijschepen in de Verenigde Landen „beslist de lijn van zinkingen overschreden heeft en daarboven is gebleven." Trots maakte Churchill bekend: „Er is geen reden om te veronderstellen, dat wij de middelen voor het behalen van de overwinning niet in handen hebben, met voorbehoud dat het uiterste in het menselijke kunnen hier en in de Verenigde Staten gedaan worde".

Churchill verklaarde, dat de Britten de Shropshire-klasse van zware kruisers aan de Australische marine hebben overgedragen, met het oog op het verlies van de Australische kruiser „Canberra". Hij zeide, dat tegen eind Juli „een volledige overeenkomst" bereikt werd tussen Groot Britannië en de Verenigde Staten over de politiek van de wereldomvattende oorlog. Hij zeide, dat de Duitsers in de Britse havens „bewegingen kunnen zien, die wij niet kunnen verbergen" en merkte op, „dat een gestadige en snelle stroom van Noordamerikaanse divisies en andere troepen deze eilanden binnenkomt."

Verklarende dat de neigingen van de oorlog „verder ten voordele van ons zijn gegaan" sedert hij het Lagerhuis het laatst toesprak, onthulde Churchill, dat in de periode van Juni tot de eerste week van September „wij de dubbele lading van bommen op Duitsland hebben geworpen, vergeleken met dezelfde periode van het vorig jaar." Churchill zeide: „Onze strijd tegen de duikboten heeft meer succes gehad dan in enige vroegere periode van de oorlog."

Sprekende over zijn bezoek aan Moskou zeide Churchill: „De Russen denken niet, dat wij en de Noordamerikanen tot nu toe genoeg hebben gedaan om het gewicht van hen af te nemen. Dit is niet verrassend, gezien de verschrikkelijke aanval, welke zij met zulke hardnekkigheid doorstaan hebben." Hieraan voegde hij echter toe: **„Wij hebben hun leider vertrouwen geschonken in onze trouwe vastberadenheid om hun te hulp te komen zodra dit mogelijk is en zonder te letten op verliezen of offers, die daarbij gepaard zullen gaan, voor zover deze een bijdrage zijn tot het behalen van de overwinning."**

Het Huis juichte toen Churchill zeide: „Een ding treedt naar voren in mijn gedachte na dit bezoek en dat is de onverbiddelijke vastbeslotenheid van Sovjet-Rusland om het Hitlerisme te bestrijden tot het einde."

Churchill zeide, dat hij niet de onderwerpen kon onthullen die met Joseph Stalin besproken zijn, doch dat hij deze had gerapporteerd aan het oorlogscabinet en dat de Noordamerikaanse Afgevaardigde W. Averell Harriman deze aan Roosevelt heeft gerapporteerd.

Churchill zeide, dat het voornaamste doel van de bijeenkomst te Moskou was om dezelfde betrekkingen, het gemakkelijke vertrouwen en de perfecte openhartigheid te vestigen, die ik met Roosevelt heb opgebouwd". Hieraan voegde hij toe, dat „het zeer gelukkig is voor Rusland om dezen groten ruigen oorlogsleider (Stalin) te hebben. Hij is een man van onuitputtelijke moed en wilskracht en hij is even openlijk in zijn spreken. **Ik geloof, dat ik hem heb laten voelen, dat wij goede en trouwe kameraden in deze oorlog zijn. Doch dat is tenslotte wat daden en geen woorden zullen bewijzen."**

Churchill verklaarde: „Ik heb met de mannen van Moskou de overtuiging meegekregen, dat het Britse Imperium, de Verenigde Staten en de Sovjet-Unie een alliantie en deelgenootschap hebben gesmeed, welke krachtig genoeg is om Hitler te slaan tot hij neergestort is en onwrikbaar genoeg om vol te houden niet alleen tot zijn boosaardigheid is gestraft, doch tenminste totdat de verwoesting, welke hij teweeggebracht heeft, is hersteld."

Churchill onthulde sedert Maart jongstleden Roosevelt te hebben gevraagd „mij schepen te lenen om nog 40.000 of 50.000 man naar het Midden Oosten te vervoeren, teneinde iets te hebben, waarop kan worden gerekend, teneinde een strijdmacht te hebben, welke wij in verscheidene tonelen in zetten, waar het gevaar zich zou kunnen ontwikkelen" (Londen, (AP) 8.9).

BOODSCHAP VAN ROOSEVELT AAN HET CONGRES.

In een speciale boodschap aan het Congres vroeg President Roosevelt om een speciale machtiging van de wetgevende vergadering om de levenskosten te stabiliseren, met inbegrip van de landbouwprijzen.

Roosevelt zeide tot het Congres, dat de stabilisatie-maatregel noodzakelijk is om inflatie te bestrijden en een barricade op te werpen tegen de mogelijkheid van een „economische chaos". Hij zeide, dat, tenzij het Congres optreedt hij de verantwoordelijkheid op zich zal nemen om zelf op te treden en de maatregelen te treffen, die nodig zijn om een situatie te voorkomen, welke een hinder zou zijn voor het winnen van de oorlog. Hij zeide, dat welkeloosheid van het Congres „mij zal laten met de onvermijdelijke verantwoordelijkheid tegenover het volk van dit land om ervoor te zorgen, dat de oorlogsinspanning niet langer in gevaar worde gebracht door de bedreiging van een economische chaos".

Roosevelt zeide dat nodig is: „een algehele stabilisatie van prijzen, salarissen, lonen en winsten". Hij zeide, dat vooral de prijzen van landbouwproducten de sleutel zijn voor de situatie en het doel moet zijn om hen te houden op pariteits-niveaux, die gesteld zijn door bestaande wetten — of op niveaux van jonge datum, welke hoger zijn.

Hij zeide, dat, tenzij „controlemaatregelen genomen worden, „wij de huidige prijs van voedsel en kleding, niet op ongeveer het huidige niveau kunnen houden na 1 October" en niemand kon de verzekering geven, dat de levenskosten na die datum omlaag zouden kunnen worden gehouden.

In tegenstelling tot de algemene voorspelling, gaf Roosevelt geen Regerings-formule om de levenskosten te controleren. Hij maakte geen melding van enige al-machtige Raad, klaarblijkelijk met de gedachte, dat het Congres methoden zou kunnen uitwerken voor het beleid van een anti-inflatie campagne, of deze aan hem over te laten om later uit te werken. Hij zeide „ernstige aandacht" te hebben geschonken aan het tegengaan van het inflatie-probleem, doch besloten te hebben de wetgevers te consulteren over de quaestie.

Hij legde er de nadruk op voldoende macht te hebben om op eigen initiatief op te treden, indien hij zulks verkoos. Hierean voegde hij toe niet te kunnen mededelen, welke machten zouden kunnen worden toegepast, teneinde de oorlog te winnen.

„Het Amerikaanse volk kan er zeker van zijn, dat ik mijn machten gebruik met het volle besef van de verantwoordelijkheid tegenover de grondwet en mijn land. Het Amerikaanse volk kan er ook zeker van zijn, dat ik niet zal aarzelen elke macht, die mij is toegekend te gebruiken om de nederlaag van onze vijanden tot stand te brengen overal ter wereld waar onze veiligheid en een nederlaag vereist. Als de oorlog gewonnen is, vallen de volmachten, krachtens welke ik handel automatisch terug op het volk, denwelke zij behoren".

Roosevelt verklaarde, dat de poging om de levensstandaard te houden op het huidige peil wordt gehinderd en ondermijnd door de verdere stijging van landbouwprijzen en lonen en door de steeds voortdurende druk op prijzen. Dit komt voort uit de toenemende koopkracht van ons volk".

Hij hernieuwde het voorstel voor een limiet van 25.000 dollar voor het zuiver inkomen van elk individu na betaling der belastingen. Ook vroeg hij om zware belastingen, teneinde van alle oorlogswinsten fiscus te doen betalen.

Hij zeide, dat de politiek voor het stabiliseren van lonen hand in hand zou kunnen gaan met het gemeenschappelijk regelen van de arbeid (Washington, (AP) 7.9).

DE U.S.A.-NATIONALE ARBEIDSDAG.

De Verenigde Staten van Noord Amerika vierden hun jaarlijkse arbeidsdag over het gehele land met de meeste oorlogsfabrieken aan het werk. De gewone voor-oorlogse parades en sport-gebeurtenissen werden tot een minimum beperkt. Het gehele land legde zich toe op de oorlogsproductie en het Congres verbeidde Roosevelts boodschap over levenskosten, lonen en prijzen. De scheepswerven vierden deze nationale dag met de tewaterlating van talrijke oorlogsbodems en vrachtschepen (New York, (AP) 7.9).

BRITS VLIEGTUIG BOVEN DUITSLAND.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart gaf het volgende communiqué uit: „Een enkel vliegtuig van het Bommenwerperscommando viel Emden, Bremerhaven en andere objecten in het Westen van Duitsland gedurende de vroege morgen aan. Het is thans bekend, dat een derde vijandelijk gevechtsvliegtuig door onze gevechtsvliegtuigen vernield werd gedurende offensieve operaties op 5 September boven Noord-Frankrijk (Londen, (AP) 7.9).

EEN NIEUW WERELDRECORD.

Gunder Haegg, de Zweedse hardloper, liep de afstand van een mijl het snelste in de geschiedenis. Hij legde de afstand af in 4 minuten 4.6 seconden bij het behalen van zijn zevende wereldrecord gedurende de laatste twee maanden (Stockholm, (AP) 7.9).

Het nieuws van vandaag.

Er is een nieuwe crisis in het Verre Oosten en de bom kan elk ogenblik springen. Als de bom springt, zullen Rusland en Japan in oorlog zijn.

Uit Tsjungking komt namelijk hedenmorgen het spoedbericht, dat de Japanse Ambassadeur in Rusland Naotake Sato, enkele „voorstellen" heeft gedaan aan Rusland en dat de Sovjet-Regering deze van de hand heeft gewezen. Men brengt een en ander in verband met het aftreden van Sjigenori Togo en...... ziedaar!!

Japan heeft reeds wekenlang troepen geconcentreerd in Mantsjoerije en daardoor kunnen de terugtrekkingen in China worden uitgelegd. Het is nu wachten op de gebruikelijke bliksemaanval en het meest klaarblijkelijke object daarvoor is Vladivostok.

Aan het Duits-Russische front houden de Russen nog stand voor Stalingrad. Bij Novorossisk wordt verwoed gestreden, niettegenstaande de Duitse bewering, dat de haven reeds in hun handen is. Bij beide steden is de toestand gespannen en de Russische berichten geven te kennen, dat de fascisten nog voortdurend versterkingen aanvoeren.

Een grote lucht- en zeeslag wordt verwacht nu de kanonnen van de Russische Zwarte Zeevloot bij Novorossisk in actie zijn gekomen.

Russische vliegtuigen blijven intussen hun aanvallen op Duitsland voortzetten.

In de afgelopen nacht werden Warszawa en Breslau gebombardeerd.

Aan het Westelijk front was de luchtactiviteit in de afgelopen nacht heel wat minder dan de voorgaande nacht toen Duisburg werd bestookt.

Bij daglicht hebben Noordamerikaanse Vliegende Forten gisteren echter zogenaamde „nauwkeurigheidsaanvallen" gedaan op Rotterdam, Schiedam en ... Utrecht.

De Vliegende Forten sloegen alle Duitse gevechtsvliegtuigen van zich af. Zij schoten zelf 12 van de meest befaamde Duitse toestellen, de Fockewulf 190's — neer en beschadigden er nog veel meer. Alle Amerikaanse vliegtuigen keerden behouden terug. Een Brits gevechtsvliegtuig ging verloren bij afleidingsvluchten boven de bezette gebieden.

Premier Winston Churchill sprak hedenmorgen in het Lagerhuis. Churchill is vol lof voor Rusland maar verstrekte geen biezonderheden van de besprekingen met Stalin. Hij gaf echter te kennen, dat een grote aanval op het vasteland zo spoedig mogelijk zal worden ondernomen. In Washington gaf Roosevelt een gelijksoortige verklaring uit.

Rode Luchtmacht valt Warszawa en Breslau aan.

Militaire overeenkomst tussen de V. S. en Cuba.

Vargas van Brazilië houdt een rede.

RUSSISCH MIDDAGCOMMUNIQUÉ.

Het Russisch middagcommuniqué luidt als volgt: „Gedurende de nacht van 7 op 8 September bestreden onze troepen den vijand ten Westen en Zuid Westen van Stalingrad en ook in de gebieden van Novorossisk en Mozdok. Geen belangrijke veranderingen vonden plaats in andere sectoren van het front."

Een aanvullend communiqué luidt als volgt: „Felle gevechten hebben voortgang ten Westen van Stalingrad. Een Sovjet-formatie sloeg de vijandelijke aanval af. De Duitsers voerden nieuwe strijdkrachten aan en poogden met steun van tanks verschillende uren lang onze defensies te doorboren. Alle aanvallen werden echter afgeslagen. De vijand liet 6 ontwrichte tanks op het slagveld en meer dan 200 officieren en manschappen werden gedood. Ten Zuid Westen van Stalingrad leverden onze troepen defensieve gevechten. Een afdeling sloeg verschillende aanvallen af en vernielde 4 Duitse tanks en meer dan een compagnie Duitse infanterie.

In een andere sector voerde een Sovjet-detachement een nachtelijke uitval uit op de vijandelijke stellingen. Sovjet-troepen vernielden het hoofdkwartier van een Roemeens bataljon en doodden 80 Roemeense officieren en manschappen en bliezen 7 vrachtwagens met ammunitie op. In het gebied van Novorossisk leverden onze troepen felle gevechten tegen de vijandelijke tanks en schutters met automatische geweren, die doordrongen in onze defensies.

Een Sovjet-afdeling vernielde 5 Duitse tanks, 14 vrachtwagens en doodde meer dan 400 Duitsers. In dezelfde sector vernielden Sovjettanks door een plotselinge aanval uit een hinderlaag 7 vijandelijke tanks en 17 vrachtwagens. Ongeveer 200 officieren en manschappen werden opgeruimd. In het gebied van Mozdok vochten onze troepen tegen de vijandelijke troepen, die de rivier overstaken. Een Sovjet-afdeling sloeg een aanval van meer dan een bataljon Duitse infanterie af met mortier- en machinegeweervuur van korte afstand. Alle vijandelijke pogingen om de aanval te hervatten mislukten. 3 Duitse tanks werden vernield en ongeveer 2 compagnieën infanterie opgeruimd. In een sector van het Westelijk front bezetten onze troepen een bewoonde plaats, welke door de Duitsers was gefortificeerd. Zij vernielden 6 Duitse tanks, 20 machinegeweren, 4 vrachtwagens, 10 karren en ruimden ongeveer 600 vijandelijke officieren en manschappen op. Aan het Noordwestelijke front hebben aanvallen van plaatselijk belang plaats. Russische schutters met automatische geweren veroverden een Duitse sterkte. In een andere sector werden ongeveer 150 Duitsers gedood door ons artillerie- en mortiervuur" (Moskou, (AP) 8.9).

BRAZILIË'S ONAFHANKELIJKHEIDSDAG.

„La Prensa", het te New York in de Spaanse taal uitgegeven nieuwsblad, herdacht de Braziliaanse onafhankelijkheidsdag en haalde Brazilië's vreedzame tradities aan en zijn steun aan een Interamerikaanse vrede. Het blad zeide, dat Brazilië — gelijk Mexico — aan de as de oorlog verklaarde, daar dit noodzakelijk was om „in elke mogelijke vorm te reageren op de aanvallen van de as."

Het blad vervolgde, dat Brazilië geschaard achter zijn Regering, zijn vrijheid en tradities zal handhaven (New York, (AP) 7.9).

REDEVOERING VAN PRESIDENT VARGAS.

President Vargas hield ter gelegenheid van de Braziliaanse onafhankelijkheidsdag een redevoering. Hierin zeide hij, dat Brazilië de mobilisatie moet voltooien van alle werkgevers en arbeiders om de grootste kracht te geven aan de oorlogvoering. „Ouderwetse geschillen en politieke conflicten zullen ons gelukkig geen tijd doen verliezen", zeide hij, klaarblijkelijk refererende naar de uitdrukkingen van solidariteit van zijn program, die van alle zijden gehoord werden.

Met betrekking tot de aanvallen van de Braziliaanse luchtstrijdkrachten op duikboten nabij de kust — waarbij officieel bekend gemaakt werd, dat 2 duikboten tot zinken gebracht werden — zeide Vargas: „Elke vijand, die ons grondgebied betreedt, over onze steden vliegt of zich in onze territoriale wateren begeeft, zal dezelfde straf ondergaan als die aan de duikboten is toegediend — welke de practijk van piraterij toepasten en onze kustscheepvaart aanvielen — en tot zinken werden gebracht door de onversaagde vliegers van onze luchtmacht."

Vargas verklaarde, dat Brazilië, hoewel in oorlog, de traditionele gastvrijheid zal betrachten ten opzichte van vreemdelingen. Hij zeide: „De onderdanen van de landen, waarmede wij in oorlog zijn en hier kwamen om op eerlijke wijze een huisje te bouwen, behoeven niets te vrezen, zolang zij zich toewijden aan hun werk, de wetten gehoorzamen en bereid zijn mede te werken aan de defensieve activiteiten van het land. Op zeer verschillende wijze zullen wij hen behandelen, die hun beloften breken, misbruik maken van onze gastvrijheid of den vijand op enigerlei wijze helpen."

Vargas zeide, dat geruchtenverspreiders en défaitisten ongeacht hun nationaliteit streng zullen worden behandeld. „Zij zullen van de gemeenschap worden gescheiden, verlaagd worden tot de positie van verdachten en onwaardig worden verklaard voor het Braziliaanse staatsburgerschap. De Brazilianen behoeven niet bang te zijn voor de komende dagen en de onvermijdelijke offers, die hun zullen verzekeren van het recht om samen te werken, teneinde de politieke en economische orde te herstellen, welke zal komen als resultaat van de ontzaggelijke worsteling van machten, denkwijzen en culturen."

Vargas werd herhaaldelijk onderbroken door applaus en gejuich (Rio de Janeiro, (AP) 7.9).

OVEREENKOMST TUSSEN DE VERENIGDE STATEN EN CUBA.

Het Noordamerikaanse State Department maakte bekend, dat een militaire en vloot-overeenkomst tussen de Verenigde Staten en Cuba te Havana is getekend. Hierdoor worden speciale maatregelen gecoördineerd, die door beide landen getroffen zijn sedert het begin van de oorlog.

Biezonderheden werden om redenen van militaire veiligheid niet verstrekt.

De bekendmaking van het State Department legde uit, dat de overeenkomst de „respectieve verantwoordelijkheden van de strijdkrachten der beide landen uiteenzet in de betrokken zone en voorziet in een coördinatie van hun inspanningen en een volledige samenwerking op een basis van wederkerigheid. De overeenkomst werd te Havana getekend door den Noordamerikaansen Ambassadeur Spruille Braden en den Cubaansen Minister van Buitenlandse Zaken (Washington, (AP) 7.9).

Nederland.

Het Begrotingsrecht.

Belangrijk Surinaams artikel.

Wij lezen in de „Suriname" van 1 September 1942:

„Nu wij aan de vooravond zijn van de behandeling van de begroting 1943 heeft de vraag aan wie de bevoegdheid toekomt de begroting vast te stellen weer actuele waarde.

Haast telken jare, het laatst bij de openbare beraadslaging van de begroting 1942, de eerste sluitende begroting, werd aan deze vraag de volle aandacht geschonken.

Immers lezen wij in de Handelingen: De heer Lim Apo gaf als zijn mening te kennen, dat waar Suriname thans een sluitende begroting heeft, de bevoegdheden, die in de Surinaamse Staatsregeling met betrekking tot onze begroting aan de Staten Generaal zijn gegeven, op de Staten van Suriname zouden behoren over te gaan. Ook de heer Zaal gaf als zijn mening te kennen, dat waar de normale wetgeving door de oorlogstoestand uitgeschakeld is, het recht om de begroting vast te stellen niet bij den Gouverneur maar bij de Staten diende te berusten.

Hierop antwoordde de eerste gedelegeerde, de toenmalige Administrateur van Financiën als volgt.

De vaststelling der begroting bij Wet is te beschouwen als een correctief voor bepaalde gevallen. Ook al kan het gebiedsdeel in eigen behoeften voorzien, dan kunnen in de begroting toch zodanige voorstellen zijn opgenomen, dat de Kroon bezwaar kan maken tegen haar vaststelling. Bij gemis aan de Staten-Generaal zou de bevoegdheid om in te grijpen op een andere macht moeten overgaan.

Zolang aan de zaak niet een ander wettelijke basis is gegeven, zal de Gouverneur met gebruikmaking van artikel 31 der Surinaamse Staatsregeling de goedkeuring aan zich dienen te houden. De goedkeuring van het slot der begrotingsrekening komt daarbij in handen van de instantie, die de begroting goedkeurde. Het is niet de bedoeling dit thema hedenavond nader te behandelen en ik moge mij ertoe bepalen te verklaren dat deze punten de aandacht van het Bestuur hebben en overwogen wordt, welke de beste oplossing zal zijn, in de buitengewone omstandigheden, waarin wij verkeren. Zou de begroting tussentijds behoren te worden gewijzigd, dan zou, naar het mij voorkomt bij suppletoire begroting, door de Staten goed te keuren, behoren te geschieden. Ik ben het daarom niet eens met den heer Zaal, waar hij stelt, dat de positie van de Staten in dezen zwakker zou zijn dan zij is geweest, toen de begroting niet sluitend was.

Ik erken wijders, dat het niet normaal is dat grote uitgaven buiten de begroting om, worden gedaan. Dit is evenwel een uitvloeisel van de biezondere tijdsomstandigheden, waaraan thans niet te ontkomen valt. Men zal evenwel behoren te trachten voor deze uitgaven aanvullende credieten bij suppletoire begroting gevoteerd te krijgen. In deze richting gaan de gedachten van het Bestuur.

Bij de vaststelling der begroting 1943 zullen wij kunnen nagaan of het den Gouverneur gelukt is de beste oplossing te vinden voor dit thema zoals de Gedelegeerde, de toenmalige Administrateur van Financiën de Staten in uitzicht stelde.

Inmiddels mochten wij kennis maken met het standpunt van den Gouverneur [Gielliam J. J. Wouters] van Curaçao. Dit week van dat van de onze af. Waar beide gebiedsdelen onder dezelfde omstandigheden verkeren en meer nog dezelfde bevoegdheden aan den Gouverneur toekomen, zien wij, dat de Gouverneur van Curaçao [Wouters] een begin van uitvoering heeft willen geven aan de toezegging van de Kroon om na de oorlog meer zeggingsmacht aan de gebiedsdelen toe te kennen. Immers kent de Bewindsman den Staten van Curaçao het recht toe wijzigingen te brengen in het begrotingsontwerp mits zij bij overschrijding van de uitgetrokken posten ervoor zorgen de middelen aan te geven om deze overschrijdingen op te vangen.

De Gouverneur ginds plaatst zich op het standpunt dat alhoewel krachtens artikel 31 hij het recht tot vaststelling van de begroting heeft, hij van dit recht afziet, om het vertegenwoordigend lichaam medezeggingschap te verlenen.

Men ziet, twee verschillende inzichten en wij zijn ervan overtuigd dat dat van den Gouverneur van Curaçao [Wouters] door eenieder, vooral in deze tijd, als het juiste zal worden aanvaard en ongetwijfeld ertoe bijdragen moet een betere en vlottere samenwerking tussen Bestuur en Staten mogelijk te maken. Want blijft ons Bestuur zijn opvatting handhaven en zich plaatsen op het standpunt „l'Etat c'est moi" dan wordt de klok terug gezet en zullen de Staten, die al eerder weinig te brokkelen hadden in de melk, thans nog minder met succes van hun afwijkende inzichten kunnen doen blijken.

Zij staan nu alleen tegenover den Gouverneur zonder welke instantie ook die eventueel kan beslissen aan welke zijde het gelijk is.

Al hadden de Staten weinig succes bij de Tweede Kamer, die juist niet gloeide van belangstelling voor dit gebiedsdeel, de enkele leden die voor ons een goed woord over hadden, buiten beschouwing gelaten, toch kon elk ogenblik een keer ten goede komen in de zaak. Vandaag is dit evenwel uitgesloten en daarom juist zou het van wijs beleid getuigen indien de Gouverneur de Koninklijke weg opging door zijn Collega [Wouters] van Curaçao gevolgd.

Breed opgezette academische debatten zullen ons geen stap verder brengen.

Slechts de daad moet het hem doen! En daarop wachten wij en wij haasten ons te zeggen, velen met ons".

AANVALLEN OP NEDERLAND.

Schiedam, Rotterdam en Utrecht gebombardeerd.

Het Hoofdkwartier van het Noordamerikaanse leger en het Britse Ministerie van Luchtvaart gaven tezamen het volgende communiqué uit:

„Vliegende Forten van de Noordamerikaanse legerlucht-macht bombardeerden Maandag Schiedam, de scheepswerven te Rotterdam en de spoorwegterreinen te Utrecht. Escadrilles van de Royal Airforce, gevechtsvliegtuigen van de Dominiën en de Geallieerden voerden afleidingsvluchten uit en escorteerden de Forten. De Forten ondervonden een hevige weerstand van gevechtsvliegtuigen, toen zij zich boven gebied bevonden, dat door den vijand bezet is.

Zij vernielden 12 vijandelijke gevechtsvliegtuigen. Vele andere werden waarschijnlijk vernield of beschadigd. Van deze operatie wordt één gevechtsvliegtuig vermist" (Londen, (AP) 7.9).

TELEGRAMMENWISSELING TUSSEN PRESIDENT ROOSEVELT EN DE KONINGIN.

President Franklin Delano Roosevelt zond het volgende telegram aan Koningin Wilhelmina op Harer Majesteits verjaardag:

„Ik prijs mij gelukkig, dat ik zo spoedig na onze ontmoeting de gelegenheid heb U wederom te begroeten en U mijn hartelijke gelukwensen met Uw verjaardag te mogen zenden. Mevrouw Roosevelt vroeg mij U ook haar beste wensen te willen doen geworden. Wij zijn beiden dankbaar, dat Uw terugreis naar Engeland veilig is volbracht. Moge God Uwer Majesteits arbeid voor Uw volk zegen en de dag der overwinning over onze gemeenschappelijke vijanden."

Hare Majesteit antwoordde: „Mijn warme dank aan U en Mevrouw Roosevelt voor Uw vriendelijke gelukwensen en goede wensen op mijn verjaardag. Ik hoop vurig met U, dat God onze gezamenlijke oorlogvoering zegene en de dag der overwinning verhaaste".

EEN GROOT NEDERLANDER.

Minister Doctor Hubertus J. van Mook heeft via Radio Oranje eer betuigd aan Gouverneur-Generaal Jhr. Tjarda van Starkenborgh Stachouwer. Hij zeide tot slot: „Wanneer wij nog een prikkel zouden nodig hebben om Nederlands Indië te bevrijden, dan zou deze gevonden kunnen worden in het feit, dat wij ons ervan bewust zijn, dat de bevrijding van Nederlands Indië ook de bevrijding zal medebrengen van den zeer groten Nederlander Van Starkenborgh."

LEIDEN BLIJFT DICHT.

Dat Leidens trotse Universiteit „broeinest van Nederlands patriottisme" nog steeds is gesloten, blijkt uit aankondigingen in de Nederlandse pers (van 15 Augustus), waarin wordt medegedeeld, dat Leidse studenten van de faculteiten van godsgeleerdheid, wijsbegeerte en letterkunde hun studies aan de Universiteit van Amsterdam kunnen voortzetten. Later zal een beslissing worden genomen nopens de studerenden aan de faculteiten der geneeskunde en de rechtswetenschap.

AVONTUUR TE HILVARENBEEK

De N.S.B.'er Tessen wilde een propaganda-rede houden op het kerkplein van Hilvarenbeek op 8 Augustus jl. Hij arriveerde met zes W.A.mannen en een transportfiets, waarop een luidspeker was bevestigd. Zodra de luidspreker begon, begon ook het carillon van de R.K. Kerk te spelen. Toen deze kakophonie een kwartier had geduurd, gebood de W.A.-commandant den burgemeester het carillon te doen ophouden. De burgemeester zeide echter, dat de kerktoren wel gemeente-eigendom was, doch het carillon niet, dat hij er dus niets aan kon doen en dat hij bovendien niet in kennis was gesteld van het voornemen van een propagandarede te houden.

Tenslotte gaf Tessen het op en toen hij met zijn W.A.-mannen naar een hotel ging, werd hij gevolgd door honderden jongelui, die demonstratief N.S.B.-pamfletten verbrandden en sjouwden. De W.A.-lieden moesten enige aanvallen doen, toen zij in het gedrang kwamen. Dit alles staat in „Volk en Vaderland" (van 21 Augustus). Het blad dringt natuurlijk op afzetting van den burgemeester van Hilvarenbeek en op andere maatregelen aan.

VOOR DERTIG MILLIOEN.

Gedurende de eerste twee jaren van Duitslands tijdelijke overheersing over Nederland heeft de Nederlandse nijverheid voor 30.000.000 rijksmark Duitse orders uitgevoerd. Bij dit cijfer is niet begrepen de uitvoer van Nederland naar Duitsland van grondstoffen en landbouwproducten. Dertig procent van dit bedrag betreft scheepsbouw; twintig procent electriciteitswerken; vijftien procent zware machines; tien procent vliegtuigen; de overblijvende twintig procent: bouwmaterialen, textiel, chemicaliën.

ALLES MOET DUITS WORDEN.

Alle Nederlandse filmstudio's zijn nu door de Duitsers geconfisqueerd. Het nazieblad „De Stormmeeuw" schrijft: „Duitse films moeten nu in zo groten getale worden gemaakt, dat de Duitsers voorlopig het vervaardigen van Nederlandse films niet kunnen toestaan."

HOE DE ARTSEN ZICH GEDRAGEN.

Naar reeds eerder is gemeld, is de Nederlandse Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunde opgeheven. Van de voorgeschiedenis daarvan wordt nu het volgende bekend.

De Duitsers wendden pogingen aan deze grote organisatie te nazificeren door te eisen, dat een algemene vergadering zou worden gehouden, waarin enige met name genoemde N.S.B.'ers in het hoofdbestuur zouden moeten worden gekozen.

Deze algemene vergadering vond nimmer plaats, daar alle leden waren gewaarschuwd door middel van een gestencilde brief, waarin, in twaalf punten, werd gewaarschuwd tegen wat de Duitsers voorhadden, o.a. opheffing van het beroepsgeheim. Tenslotte werd in die brief den leden aangeraden voor hun lidmaatschap te bedanken, aan welke raad 90 procent der leden gevolg gaf.

Dit betekende voor vele artsen een groot offer, daar de Maatschappij contracten met de ziekenfondsen had. Nadat deze 90 procent der leden had bedankt, trad het bestuur af en de maatschappij werd ontbonden. Daarna moesten de Duitsers zelven de door hen gewenste regelingen maken voor het medische beroep, welks eer zo moedig door de Nederlandse artsen was hoog gehouden.

SCHREEF DE „SENTINELLE" DE WAARHEID?

Het Zwitserse blad „Sentinelle" is voor een week door de Zwitserse regering verboden, omdat het een sensationeel artikel had gepubliceerd over een gevecht tussen Duitse troepen en N.S.B.'ers in Nederland. Het blad vertelt, dat de Duitsers de N.S.B.'ers voor verraders hadden uitgescholden en dat er bij het daarop volgend gevecht vele doden en gewonden waren gevallen. „La Sentinelle" vergeleek deze dingen met wat in 1918 in Duitsland is geschied.

STADS- EN LANDSWACHTEN.

In Suriname gaat men er toe over een gelegenheid te scheppen, dat ook dames dienst kunnen nemen. Wij lezen hierover het volgende in de Surinaamse kranten.

„In aansluiting aan wat door den Territoriaal-Commandant bij de rondgang met Raad van Bestuur, Staten en Pers is medegedeeld over de plannen voor de oprichting van Stads- en Landswachten wordt nog het volgende bekend gemaakt.

Ten einde zo spoedig mogelijk een overzicht te krijgen over het aantal dames dat eventueel beschikbaar zou zijn, worden zij die mee zouden willen doen, verzocht zich om inlichtingen te wenden tot het bureau van den Territoriaal-Commandant. Daar zullen 's ochtends van 9 — 1 dames aanwezig zijn, die alle gewenste informaties kunnen verstrekken.

In aanmerking komen dames boven 18 jaar die tenminste een ULO-school hebben doorlopen, en wel behorende tot drie groepen, n.l.:

a. zij die reeds thans geheel in dienst zouden willen gaan (niet gekazerneerd, werktijd ongeveer 40 uur per week, betaling als schutterij);

b. zij die thans voor ten minste 20 uur per week mede zouden willen werken, doch in geval van nood gebonden zijn aan Luchtbescherming, Rode Kruis of huishouding;

c. zij die een werkkring hebben, doch ongeveer 10 uur per week (3 middagen) zouden kunnen oefenen, om in geval van nood gemobiliseerd te worden.

Er zullen functies zijn bij de autodienst, de administratie- en magazijnsdienst en wellicht binnenkort ook bij de militaire Geneeskundige Dienst.

TENNISSPELENDE BROEDERS WINNEN.

Een tennis dubbelwedstrijd tussen de gebroeders Tjin A Djie en de combinatie G. van der Schroeff—J. de Miranda, welke op Zaterdag 29 Augustus jl. te Paramaribo werd verspeeld, werd door de gebroeders gewonnen met 6—1, 6—4, 6—4.

De Heer L. Tjin-A-Djie, die op het ogenblik met verlof in Suriname vertoeft, wordt gerekend onder de beste tennisspelers van Curaçao. Onlangs schapstitel van Curaçao. Hij moest het deed hij hier mede om de kampioenechter afleggen tegen den kampioen Henry.

Zijn broeder Herman is kampioen van Suriname.

Het dubbel waartegen zij speelden, staat bekend als een der krachtigste van Suriname en de speler Van der Kroeff was jarenlang kampioen van ons zustergebiedsdeel.

De Miranda is een goede speler, die o.a. in Nederland lauweren heeft geoogst.

NIEUWTJES, DIE ONS INTERESSEREN.

— Een vrachtauto met bankpapier ter waarde van ƒ 68.000 is te Amsterdam gestolen.

— Een nieuw decreet bepaalt, dat het in Nederland verboden is zonder toestemming van de Duitse militaire overheid kaarten te drukken of te herdrukken. De straf: gevangenis van 2 tot 5 jaar of boete van ƒ 10.000.

— De voortdurende stroom van decreten en verordeningen, die uit de Duitse bureaucratische mallemolen komt, heeft een oud beroep doen herleven: de stadsomroeper. Thans niet met de bel, doch met een luidspreker.

— Dezer dagen is te Londen een aantal Nederlanders beëdigd als officier-vlieger. De korte, indrukwekkende plechtigheid had plaats in het Stratton House.

— Mensen met geld kunnen nog wel iets op de zwarte markt krijgen. Hier volgen enige prijzen: cokes ƒ 23 per hl.; meel ƒ 12 per pond; sla-olie ƒ 15; koffie ƒ 30 en thee ƒ 60 per pond.

— De Nederlandse oogst wordt zeer bedreigd door plantenziekten en een rupsenplaag; beide het gevolg van gebrek aan chemische middelen.

— De Nederlandse danseressen Darja Collin en Edmee Monod de Froideville zijn in Australië. In Mei 1940 zijn zij uit Nederland ontsnapt. En in Februari uit Nederlands Indië.

— De heer D. M. de Smit is uit New York aangekomen om de leiding op zich te nemen van de scheepvaartafdeling van de Nederlandse Missie-Steenberghe voor het Westelijk Halfrond.

— Ondanks hun „gestroomlijnde" burgemeesterscursus kunnen de Duitsers haast geen mensen vinden om als burgemeester te fungeren. Zo werd onlangs tot burgemeester van Oegstgeest de N.S.B.'er Sikkens benoemd, die een jaar geleden...... portier in een Amsterdamse bioscoop was.

— Een aantal Javaanse zeelieden doet thans, na een cursus in Engeland te hebben gevolgd, dienst als „gunner" aan boord van Nederlandse koopvaardijschepen.

— Een boer te Roermond heeft Duitse voedselcontroleurs met een hooivork aangevallen. Hij is gearresteerd. Te Amsterdam is een geheel gezin gevangen genomen wegens beleidiging van een Duitsen voedselcontroleur.

— Jhr. Mr. J. L. W. C. von Weiler, oud vice-president van het Gerechtshof 's Gravenhage is op 82-jarige leeftijd overleden.

— De Nederlandse diplomatieke ambtenaren uit het Verre Oosten, die „geruild" zijn, zijn: A. J. A. Steenstra Toussaint (Bangkok); jhr. O. Reuchlin (Tokio); J. B. D. Pennink (Kobe); Dr. W. Huender (Manilla) en D. G. E. Middelburg (Hongkong)

— **Thans werken 180.000 Nederlandse arbeiders in Duitsland en 20.000 in bezet Frankrijk.**

— Een 16-jarige jongen heeft te Nieuwe Amstel stenen geworpen door een étalage-ruit, waarachter N.S.B.-foto's waren uitgestald. Hij werd tot tuchthuisstraf veroordeeld.

— Het persbureau Aneta heeft een boekje uitgegeven bevattende het volledige verslag met alle toespraken enz., van het bezoek van H.M. de Koningin aan de Verenigde Staten.

— Mr. C. Maitland, N.S.B.'er is benoemd tot president van het Gerechtshof te Leeuwarden.

ARUBA.

PIANO-RECITAL VAN TEUN DON.

Zondagmiddag aanstaande 13 September 1942 zal de bekende Pianist Teun Don om 16 uur precies in het Rialto theater te Oranjestad, een pianorecital geven, onder auspiciën van het Algemeen Nederlands Verbond. Het programma doet veel verwachten. Het is als volgt samengesteld:

1) Holberg Suite, Grieg, Prélude, Sarabande, Gavotte, Air, Rigaudon. Beethoven.

2) Sonata Op. 90 E min., Beethoven; Allegro, Rondo.

3) Hunting Song, Spinning Song Introduction et Rondo Capriccioso Mendelssohn.

4) Pavane pour une infante défunte Ravel: Jeux d'Eaux.

5) Granada, Triana, Albéniz; Danse rituelle du Feu, De Falla.

De entreeprijs voor dit piano-recital is ƒ 2,50 (leden A.N.V. ƒ 1,50). Het is misschien goed reeds bij voorbaat een plaats te bespreken. Daar er zo weinig muziekuitvoeringen zijn, en een piano-recital van iemand als Teun Don practisch tot de uitzonderingen hoort, verwachten wij, velen. En het programma doet zulks ook verwachten.

Wij kunnen hier nog aan toevoegen, dat dit piano-recital vermoedelijk de laatste gelegenheid zal zijn om Teun Don op Aruba te horen, aangezien de Heer Don naar alle waarschijnlijkheid nog deze maand zijn papieren voor de Verenigde Staten in orde zal krijgen, zodat een vertrek op korte termijn gevreesd moet worden.

Van de Fronten.

NAAR DE VIJANDELIJKE GEBIEDEN.

Zware bommenwerpers — naar men meent Noordamerikaanse — staken met een groot gevechts-escorte heden de Engelse kust over in de richting van de door den vijand bezette gebieden. Men gelooft, dat alle bommenwerpers Vliegende Forten waren.

De zwaar bepantserde viermotorige bommenwerpers staken de Engelse kust over in de richting van de Duitse posities op het vasteland bij helder daglicht. Hiermede zetten zij het offensief voort, dat een scherpe uitdaging vormt voor de Duitse gevechtsvliegtuigen. Naar vermeld wordt zou de vijand elke poging doen om aan de Vliegende Forten, gezien de opmerkelijke successen die zij geboekt hebben, afbreuk te doen.

Gezaghebbende bronnen zeiden: „Afgezien van het feit, dat zij nauwkeurig bombarderen veroorzaken de Vliegende Forten grote schade en kan Goering niet toestaan, dat de legende van onoverwinnelijkheid zich rond hen vorme zonder ernstig het moreel van de Luftwaffe te schaden. Daarom doen zij elke poging om de Noordamerikaanse aanvallen te beletten" (Londen, (AP) 7.9).

Officieel wordt bekend gemaakt, dat Noordamerikaanse Vliegende Forten de scheepswerven te Rotterdam en de spoorwegterreinen te Utrecht hebben gebombardeerd (Londen, (AP) 7.9).

COMMUNIQUÉ VAN NOORDAMERIKAANSE MARINE.

De Noordamerikaanse Marine gaf het volgende communiqué uit:

„Stille Zuidzee: Kort na het middaguur op 5 September (Oosterlengte-datum) vielen 26 Japanse bommenwerpers, geëscorteerd door 20 0-gevechtsvliegtuigen onze stellingen op Guadalcanal aan en brachten er geringe schade toe. Onze gevechtsvliegtuigen onderschepten de aanval en schoten 2 vijandelijke bommenwerpers en 1 gevechtsvliegtuig neer".

De aanval was de laatste in lange series van Japanse luchtaanvallen op het door de Noordamerikanen bezette gebied van Guadalcanal en Tulagi en de vijandelijke verliezen zijn hiermede gebracht op ten minste 122 vliegtuigen, sedert de invasie heden een maand geleden werd ondernomen. De Marine verschafte geen bizonderheden over de laatste luchtaanval behalve die, welke in het communiqué vervat zijn (Washington, (AP) 7.9).

OP NIEUW GUINEA.

Snelle Geallieerde gevechtsvliegtuigen, welke kleine bommen vervoerden, steunden de grondstrijdkrachten in de strijd tegen de bijna onzichtbare Japanners gisteren in de wildernissen ten Zuiden van Kokoda. Driemaal stortten de gevechtsvliegtuigen zich op de Japanse posities in vernielende bombardements- en beschietingsaanvallen. Onze zware bommenwerpers ronkten in de richting van de zee nabij het Zuidoostelijk deel van Nieuw Guinea om een Japans vrachtschip aan te vallen. De resultaten van de aanval werden echter niet bekend. Elders waren de fronten onder MacArthurs commando kalm hoewel de Australiërs bij de baai van Milne hun dodelijk jagen voortzetten.

Onze luchtmacht ondervond weer geen tegenstand boven Kokoda, doch de terugkerende soldaten beschreven de strijd op de grond als een grimmige worsteling.

De vijand wordt zelden gezien en is zo goed gecamoufleerd, dat hij met de wildernis schijnt samen te smelten. Het is een serie van botsingen tussen patrouilles, hoewel deze zich nu en dan ontwikkelen tot grotere gevechten.

De Japanners hebben groene uniformen aan en zijn soms bloot tot het middel.

Een typische beschrijving van de gevechten werd als volgt door een soldaat gegeven: „Ons van boom tot boom voortbewegende, gelijk jongens die Indiaantje spelen, rukten wij voort, terwijl wij vuurden op de Japanners, die wij konden zien. Onder een voortdurend gordijnvuur van de machinegeweren dreven wij de Japanse infanterie terug tot wij 15 lijken passeerden van in het groen geklede vijandelijke scherpschutters, die uit hun schuilplaatsen uit de bomen waren gevallen. Er kwam nog vuur uit de bomen links en rechts, doch de Japanners op de grond waren teruggevallen naar de bescherming van hun machinegeweren. Aangezien het te donker was om een kanonstelling te vinden, trokken wij een weinig terug. Vervolgens zetten wij enkele wachten uit, aten een sobere maaltijd en legde ons ter ruste op de modder en natte bladeren tot de volgende morgen toen wij de manoeuvre herhaalden" (MacArthurs Hoofdkwartier in Australië, (AP) 7.9).

HET CHINESE OFFENSIEF.

Spencer Moosa seint uit Tsjungking: Een krachtig Chinees offensief in het centrale deel van de provincie Anhwei heeft 25 dorpen binnen 20 dagen bevrijd en wint voigens het Chinese Hoofdcommando nog steeds grond. Deze opmars wordt in het Zuiden geschraagd door een aanval, welke volgens het officiële Centrale nieuwsagentschap de herovering van een aantal belangrijke plaatsen tot resultaat had. Deze plaatsen liggen nabij Samsjui, eindpunt van de Canton—Samsjui spoorlijn, op 40 kilometer ten Westen van Canto.

Onder de punten in Anhwei, die bevrijd werden, bevonden zich enkele in de buurt van Kwoyang, een stad in het Noordwestelijk deel van de provincie. Het Hoofdcommando zeide, dat meer dan 400 Japanners werden gedood in een slag en een aantal troepen van het Japanse marionetten-leger zich overgaf.

Het Hoofdcommando zeide, dat de troepen van het geregelde Japanse leger het hoofdkwartier van het marionettenleger te Kiukiang aan de Yangtze hebben overgenomen en de marionettentroepen hevige verliezen hebben geleden.

Hieraan werd toegevoegd, dat de marionetten-commandant, genaamd Outa-Tsjing, naar Nanking was gevlucht om een luid protest in te stellen bij Wang Tsjing Wei's Regering, die onder Japans toezicht staat.

In de kustprovincie Tsjekiang zeide het Hoofdcommando, dat de Japanners vruchteloze tegenaanvallen doen tegen de Chinese strijdkrachten, die zijn doorgedrongen tot de buitenwijken van Kinhwa, de provinciale hoofdstad en strategische luchtbasis voor luchtaanvallen op Japan (Tsjungking, (AP) 7.9).

U.S.A. TROEPEN IN BELGISCH CONGO.

Hubert Pierlot, Premier van de Belgische Regering in Londen, zeide, dat de Noordamerikaanse troepen, die in Belgisch Congo zijn aangekomen, „de eerste detachementen zijn uit Noord-Amerika. De Premier weigerde echter enige bizonderheden te onthullen, wat betreft hun aantal en doeleinden. Op de persconferentie verklaarde hij, dat verschillende Noordamerikaanse missies de aankomst der U.S.A. troepen hebben voorbereid. Hij zeide, dat de productie van rubber voor de Geallieerden met een belangrijk marge de eerste schattingen van dit jaar en het volgende jaar zal overtreffen. „België", aldus Pierlot, „heeft geen zelfzuchtige opvattingen omtrent de verdediging van Belgisch Congo." (Londen, (AP) 7.9).

ROMMEL TREKT STEEDS TERUG.

De Egyptische woestijn-oorlog ging een periode in van betrekkelijke kalmte, terwijl de hoofdmacht van het Duitse leger zich maar steeds in Westelijke richting beweegt met enige schermutselingen in de achterhoede ten Oosten van de Britse mijnenvelden. In de nacht van 5 op 6 September waren de Britse patrouilles actief in het Noorden. Gisteren gingen de mobiele Britse eenheden, die waren voortgerukt over het met puin bezaaide slagveld, door met haar hinderingsmanoeuvres tegen den vijand. De actie van de vijandelijke achterhoede omvatte een geducht granaatvuur. De activiteit in de lucht nam een weinig toe. De grootste activiteit had plaats in de Zuidelijke sector. De Britse hoofdlinies bleven intact, waar zij gedurende de laatste 36 uren waren geweest, terwijl de Duitse hoofdstrijdkrachten definitief doorgingen met haar Westwaartse beweging — weg van de stellingen, die zij niet konden nemen (Caïro, (AP) 7.9).

FRANS WEST-AFRIKA IN HET CENTRUM DER BELANGSTELLING.

Mel Most seint uit Vichy:

Noordamerikaanse en Britse luchtactiviteit boven Frans West-Afrika wordt gerapporteerd door „Le Journal", dat schreef over koortsachtige Franse militaire voorbereidingen in de strategische haven van Dakar: het brandpunt van Frans West Afrika. „Le Journal" zeide: „Herhaaldelijk gaat het alarm in Dakar. De nieuwsgierigheid van de Anglo-Amerikanen is onbeperkt. Op geregelde tussenpozen pogen zij hoogte te krijgen van onze bouw-plannen en de bewegingen van ons eskader. Doch zodra zij waargenomen worden omgordt een versperring van granaten de stad en soms wordt de vlag gehesen aan de signaalmast boven de uitkijktoren, om aan te duiden, dat gevechtsvliegtuigen zijn opgestegen.

Elke week veroordeelt de militaire rechtbank een of anderen spion, die verrast wordt bij het oversteken van de grens, beladen met strooibiljetten".

Het artikel van het blad was getiteld: „Dakar zal worden verdedigd". Verder zeide het, dat de Atlantische basis leeft „in een soort spanning", terwijl overal met spoed militaire voorbereidingen worden getroffen. Naar vermeld wordt zou de vloot in de haven, waaronder het slagschip „Richelieu", geregeld schietoefeningen houden. Patrouilles zouden zich op de hoek van elke straat bevinden en de batterijen zijn dus des nachts waakzaam op de klippen van Kaap Goree.

Eveneens wordt gemeld, dat troepenmanoeuvres in voortgang zouden zijn, terwijl in de haven pogingen worden gedaan om de gezonken duikboot „Persee" te lichten.

„Le Journal" zeide, dat de defensies van Dakar worden gesteund door de krachtige garnizoens te Bamako, Niamey en Bobo. „Aan de grens van de Engelse koloniën onderhoudt een systeem van posten van uiterst mobiele patrouilles een actief leven" (Vichy, (AP) 7.9).

HET DUITSE COMMUNIQUÉ.

Het communiqué van het Duitse Hoofdcommando, aldus uitgezonden door de Duitse radio, luidt:

„Gelijk door middel van een speciale verklaring werd bekend gemaakt, hebben de as-strijdkrachten de land- en zeebasis Novorossisk genomen. Deze basis is de laatste belangrijke haven, die na Sebastopol in Russische handen was gebleven. Na een bitter gevecht, dat vele dagen duurde, hebben divisies van Würtemberg, Frankenland en Hessen, samen met formaties van de Roemeense cavalerie deze overwinning behaald.

Het buitgemaakte oorlogsmateriaal en het aantal gevangenen kunnen nog niet worden geschat. De Duitse en Roemeense troepen, die bij Stalingrad opereren, behaalden nieuwe terreinwinsten. Alle aanvallen, die uit het Noorden op onze sleutelposities werden ondernomen met het doel de druk op Stalingrad te verlichten. werden met hevige verliezen voor den vijand afgeslagen. 108 Vijandelijke tanks werden vernield. Tankstrijdkrachten, gemechaniseerde infanterie-divisies, die door de Duitse luchtmacht werden gesteund en formaties van afweergeschut hadden een beslissend aandeel bij deze operaties. De Duitse luchtmacht viel Stalingrad aan in dag- en nachtaanvallen. Buitendien werden de vliegvelden ten Oosten van de rivier de Wolga in de afgelopen nacht aangevallen.

Ten Noord Westen van Medyn werden verscheidene vijandelijke aanvallen verijdeld door tegenaanvallen In de nacht vielen de Duitse bommenwerpers met succes de vijandelijke vliegvelden en voorraad-linies aan ten Noord Westen van Moskou. Ten Zuiden van het Ilmenmeer mislukten de plaatselijke Sovjetaanvallen en ten Zuiden van het Ladoga-meer werden verschillende vijandelijke aanvallen met hevige verliezen voor den vijand afgeslagen. Bij een tegenaanval omsingelden onze troepen de vijandelijke strijdkrachten en stelden zij haar buiten gevecht. Bij deze gelegenheid verloren de Russen meer dan 1200 doden. Op het Ladoga-meer werden een escortevaartuig en een sleepboot tot zinken gebracht; een ander escorte-vaartuig en drie sleepboten werden beschadigd.

De vijandelijke aanval aan het centrale front in Egypte werd afgeslagen. Formaties van Stuka's vielen op succesrijke wijze de Britse artillerie-posities aan, alsmede de tank en voertuigen-concentraties en een vliegveld aan de Arabische Golf. Bij luchtgevechten schoten de Duitse gevechtsvliegtuigen 15 vijandelijke machines neer. Ten Zuiden van Corfu werd een ander vijandelijk vliegtuig naar beneden gehaald.

Nadat de Britse vliegtuigen verscheidene nutteloze aanvallen hadden uitgevoerd, hebben zij in de afgelopen nacht [Zondag — Maandag] bommen laten vallen boven West Duitsland, met het gevolg, dat onder de burgerbevolking slachtoffers zijn te betreuren. Schade werd aangericht aan particuliere woningen in verschillende steden — in het bizonder in Duisburg. Volgens de laatste gegevens werden 11 vliegtuigen neergeschoten. De vijand verloor nog 7 machines bij zijn vluchten boven de bezette Westelijke gebieden.

Zondag bombardeerden Duitse bommenwerpers krijgskundig belangrijke objecten in Zuidelijk en Midden Engeland met bommen van zwaar caliber, terwijl ook de havens aan de Engelse Noordoostelijke kust eraan moesten geloven. In de afgelopen nacht voerden Duitse bommenwerpers een aanval uit op de scheepswijken in Sunderland, waar talrijke ontploffingen werden veroorzaakt. Gelijk ook in het speciale communiqué werd bekend gemaakt, hebben Duitse duikboten, die opereren ter hoogte van de Oostkust van Noord Amerika in de Atlantische wateren en ter hoogte van de Westelijke Afrikaanse kust 17 schepen vernietigd, met een totaal tonnage van 108.000 ton" (Berlijn, (AP) 7.9).

NIEUWS UIT DE KATHOLIEKE WERELD.

— **Washington:** Het oude Franciscaner klooster te Zamascz in Polen is door de Duitsers veranderd in een ontspanningsoord en bioscoop voor de Duitse soldaten.

CURACAO.

STATENLID ERNESTO C. MARTIJN NAAR DE V.S.

Vanmorgen is de Heer Ernesto Cecilio Martijn, lid van de Staten van Curaçao, consul van Haïti en Directeur van de Firma E. & G. Martijn per vliegmachine naar Havana, Cuba, vertrokken. Vandaar zal de Heer Martijn naar de Verenigde Staten doorreizen, waar hij ongeveer 3 maanden denkt te blijven. De Heer Martijn maakt deze reis in zijn qualiteit van Directeur zijner firma.

ATHLETIEK.

K.S.C.: Morgen zal er weder een aanvang gemaakt worden met de oefening voor de athletiek.

Snelvoeters komt op!

Nieuwe leden zijn welkom.

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Tsjungking (spoed):** Berichten deden de ronde in buitenlandse kringen, dat de Japanse Ambassadeur in Rusland, Naotake Sato, onlangs enkele „voorstellen" had gedaan aan Rusland, welke de Sovjet-Regering onaanvaardbaar achtte en dat als resultaat daarvan een uitbarsting tot een open conflict elk ogenblik verwacht wordt. Deze berichten verstrekten de voorstellen niet, die Japan zou hebben gedaan. Zij zouden echter den Russen zijn voorgelegd sedert de Japanse Minister van Buitenlandse Zaken de vorige week aftrad. Een zegsman van het Chinese leger zeide op de persconferentie, dat China geen nieuwe inlichtingen had omtrent Japanse troepenbewegingen buiten China, doch dat berichten andere kringen bereikten, volgens welke de gestadigde vloed van Japanse strijdkrachten in Manchukuo beschreven wordt.

— **Londen:** Exchange Telegraph meldde, dat volgens de radio van Vichy Sovjetvliegtuigen in de afgelopen nacht Warszawa en Breslau hebben aangevallen.

— **Ankara:** Wendell Willkie arriveerde in de Turkse hoofdstad, waar hij verklaarde het Egyptische slagveld te hebben bezocht. Willkie zeide, dat de waarheid omtrent een grote Geallieerde overwinning in Egypte nog niet geheel bekend is gemaakt. „Rommel bevindt zich in een hol", zeide hij. „Hij viel de Geallieerde positie aan en honderden van zijn eerste klasse tanks werden in de eerste slag door de Geallieerden buiten gevechten gesteld. Ik heb de overblijfselen van deze tanks gezien. Ik ben van mening, dat Rommel 40% van zijn stootkracht heeft verloren. Rommel beweert, dat zijn manoeuvre slechts een verkenning was, maar indien hij nog enkele van zulke verkenningen doet, zal hij geen troepen meer hebben om mee te vechten."

— **Londen:** De Raf bleef in de afgelopen nacht thuis door slecht weer boven Europa.

— **Washington:** Het Witte Huis onthulde, nadat Roosevelt heeft duidelijk gemaakt, dat voorbereidingen voor het openen van een tweede front in Europa getroffen worden, dat „nodige beslissingen betreffende de militaire operaties op een conferentie te Londen tussen Britse en Noordamerikaanse autoriteiten in Juli getroffen werden." De conferenties werden gehouden met Churchill en de Britse Stafhoofden. Zij duurden 10 dagen en omvatten het gehele beleid van de oorlog. De Noordamerikaanse Regering werd vertegenwoordigd door Harry Hopkins, Generaal George Marshall, Hoofd van Staf, en Admiraal Ernest King, Hoofd van de vlootoperaties. Stephen Early, Secretaris van den President, bevond zich toen in Londen voor besprekingen met Brendan Bracken (Britse Minister van Informatie). Beslissingen omtrent de militaire operaties werden niet onthuld.

INGEZONDEN

Rolprenten en Hollywood-draken

(Buiten verantwoordelijkheid der Redactie).

Het is pater Michael Möhlmann, O.P. geweest, die in een serie artikelen in dit blad wees op de ernst van het filmprobleem. Dit probleem is inderdaad ernstig, ernstiger dan velen bevroeden; het omvat niet alleen de jeugd, niet alleen de mensen, niet alleen de filmproductie, het is allesomvattend, het omvat een economische structuur, het omvat een door sommigen gewenste, door anderen getolereerde maatschappelijke samenhang. Deze overweging heft onze schroom op naast pater Möhlmanns betoog een persoonlijke notitie te plaatsen; wij zeggen: ernaast, niet: ertegenover, daar het andere heldere betoog geen aanvulling behoeft, doch wel een uiteenzetting van eens anders persoonlijke opvatting tolereert.

Wij vatten onze beschouwing in twee punten samen. 1o. Is de film een jeugdgevaar?, dan is derzelver vormende invloed op zijn minst ook nadelig voor volwassenen; 2o Wij nemen theoretisch noch practisch vrede met de opvatting, dat de film, zoals we die thans kennen, een onveranderlijke factor in onze samenleving zou moeten zijn.

Wat het eerste betreft, het is duidelijk, dat pater Möhlmann zijn betoog tot de jeugd heeft beperkt, (zulks mogelijk in het biezonder zijn geestelijk arbeids-terrein zijnde, terwijl hij de invloed van de film in deze sfeer het verregaandst acht), want hij schrijft in zijn betoog „dat de film in den jongen mens een verschijnsel teweeg brengt, gelijk aan dat, wat alle zintuigelijke overprikkelingen veroorzaken, nl. de verslaafdheid. **Dit gevolg is trouwens gelijk voor alle mensen, voor kleinen zowel als voor groten.**" Daarbij acht hij het „zonneklaar" dat als overprikkeling der zintuigen in staat is, de geestelijke vermogens te fnuiken, waar zij aanwezig zijn, zij des te meer hun ontluiking zal verhinderen, waar zij nog moeten groeien."

Na deze uiteenzettingen is het duidelijk, dat het gevaar voor allen geldt; wordt bij de jeugd de ontplooiing van de geest gehinderd, de ontplooide geest van den volwassene degenereert. Waar echter pater Möhlmann het gestelde probleem ziet van de zijde van den bezoeker, van de jeugd of van den volwassene, wij zullen het probleem van de andere zijde belichten, van het standpunt van de film uit, en naderen dan direct onze conclusie onder 2o. Is theoretisch de kolos film in onze samenleving onafwendbaar of is er een vertoning van culturele rolprenten mogelijk? Theoretisch is het laatste het geval. Want... we leven onder een democratie, en de filmproducten, die ons thans vertoond worden, komen uit dat milieu voort. En zelfs, indien we slechts schijnbaar onder een democratie leven een Engelse, Amerikaanse „democracy" of wat voor „cracy" dan ook, bureaucratie of autocratie, dan nog zou het mogelijk moeten zijn, dat de bekwamen onder ons invloed op de aard van de filmfabricage oefenen. Is dat niet het geval, is de film almachtig, dan overschrijden we de grens naar een vorm van geestelijke dictatuur van de zijde van filmmagnaten. Hoe werkt de filmproductie thans? Films worden gemaakt voor winst, daarbij is het product ondergeschikt, de aard ervan wordt gewoonlijk niet eens onder ogen gezien, elke aard, elk product, elke methode, elke truc, elke leugen is geoorloofd, indien de film slechts geld oplevert, indien de speculatie slechts een kans op winst garandeert. Voor geld speelt men met alles: met waarheid, met goedheid, met schoonheid; voor geld speelt men met mensenzielen, en ras vertoont dit geestelijk zo lucratieve bedrijf nog slechts één bouwsel naar buiten: de geldmachine sensatie. Pater Michael Möhlmann zegt hiervan: „De filmproducenten kennen deze wet (de driftmatige honger naar sensatie) bij intuïtie en als goede (?) zakenlieden beijveren zij zich, hun waar koopkracht te geven door haar steeds sensationeler, steeds piquanter te maken. Het ligt voor de hand, dat die gegevens, die onderwerpen en die wijze van behandeling de voorkeur zullen verdienen, die de grootste prikkelende kracht bezitten."

Hier ligt dus het criterium voor de filmproductie, voor de aard van die films, die vroeger zo veel en thans bijna uitsluitend den mensen wordt geboden. Het is een gevaarlijk criterium, want het plaatst ons voor een dilemma: zouden wij inderdaad niet bij machte zijn deze filmproducenten in hun bedrijf te remmen, dan wordt dat een symptoom van een maatschappelijke samenhang, en dan zouden wij ook niet bij machte kunnen zijn om den anderen speculanten, die bij de productie van oorlogsmaterialen en bij de oorlogvoering belang hebben, in hun bedrijf de wet te stellen. Een dilemma, waarvan wij vurig hopen, dat ervoor een oplossing gevonden worde: zij het in een overwinning van de Geallieerden, zij het dat bedrijvers, die den demoon Geld boven alles dienen, in hun practijken onschadelijk worden gemaakt.

Waar wij hier van film spreken, bedoelen wij in hoofdzaak de hollywooddraken; ten eerste omdat deze films hier in de bioscopen vrijwel uitsluitend worden vertoond, niet alleen als hoofdschotel, doch en masse; het is geen uitzondering dat hier op één Zondag in slechts drie bioscopen niet minder dan een tiental verschillende films draaien, wat op zichzelf al niet voor het gemiddelde gehalte van deze films pleit. Ten tweede, is het Hollywood, waar de filmproductie voor winst hoogtij viert. Men behoeft slechts de levensgang van velen, die daar de celluloide scepter zwaaien te kennen, of in de Amerikaanse pers de schandalen te volgen van personen, die bij deze filmproductie zijn betrokken, of de haren rijzen ten berge, dat aan deze individuen, dat aan dezulken, de vervaardiging van zulk een onschatbaar cultuurmateriaal, (wat de rolprent met of zonder liberalisme zou behoren en dienen te zijn), in handen is gegeven. Zonder de enkele goede pogingen en den enkelen welwillenden niet te na te willen spreken, behoort toch het gros van de films, dat uit derzulker handen komt, tot het genre der „love and fight-films", der „gooi- en smijtfilms". terwijl men in de ensceneringen en draaiboeken niet schroomt hystorische gegevens opzettelijk te vervalsen, de goede bedoeling van personen van schrijvers wier naam men leent, te vernietigen en taferelen te verdraaien, daarbij vaak voorwendend, dat bepaalde toestanden in de ernst des levens werkelijk zo zijn. Valse voorlichting, vernietiging van schoonheid onder het stilzwijgend motto: verdwazing voor geld.

Het zou niet mogen voorkomen, dat regeringen of overheden, die ook maar gering om de culturele belangen van de onder haar hoede zijnde bevolkingen malen, deze filmuitwassen van leugens dulden.

Theoretisch is er maar één conclusie: bij de opbouw van een goed-geordende samenleving moet de filmproductie voor uitsluitend winstbejag tegen de grond.

De Staat dient commissies van bevoegden aan te stellen, die toezien bij de vervaardiging van rolprenten; **de filmcensuur dient niet naast het theater geoefend te worden, doch naast de studio's**, niet door plattelandsburgemeester of door dorpsonderwijzers of wat voor andere semi-paedagogen, doch door kunstenaars, psychologen en paedagogen van beroep en naam. Dat deze stelling niet onjuist behoeft te zijn, wordt bewezen door het feit, dat landen, waar de Staat zich in een cultureel licht voor de productie van rolprenten interesseert en waar men hierin meer nationale eer dan financieel belang stelt, goede films leveren. We denken aan de goede Tsjechische films. We denken aan Rusland, waar de Staat de film controleert, en dat met weinig films een goede naam verwierf. We denken aan de culturele erfenis der Fransen, die daardoor wars van verbastering films vervaardigen, waarvan de gemiddelde zich zonder reclame boven de befaamde Hollywood superproducties verheft. We denken aan Nederland, dat geen filmmagnaten kende (ook al werd er op dat terrein geprutst), doch wel enige bekwame cineasten, die onder hen die een goede rolprent onderscheiden een wereldnaam verwierven. Geen leugens zij hier het devies.

Zal theoretisch ook de wijze van distributie van films naar de theaters en derzelver aanhangigheden veranderd dienen te worden, ook practisch kunnen we hierop wijzen. De distributie van films en het wekken van belangstelling ervoor geschiedt bijna uitsluitend door reclame, **de grootste leugencampagne die de Aarde heeft gekend.** Sensationeelste supersensaties. Grootste meesterwerken ooit vertoond. Het leven van Koningen en Groten thans verfilmd. Alles voor waarheid. Hij speelde met de liefde van een vrouw... Ten overvloede citeren we hier het door pater Möhlmann voor de hand liggend gekozen model:

Paramount supersensatie.
„The monster and the girl".

De New Yorkse politie staat voor een raadsel. Een monsterachtige serie misdaden wordt gepleegd. In een verbijsterend snel tempo volgen de slachtoffers elkaar op. Een wezen met de verwarde hersenen van een krankzinnige... met de kracht van een gorilla... wreekt de eer van een onschuldige vrouw."

Dit is slechts één voorbeeld van deze gangbare reclame en wij wijzen er op, dat zij **in het Nederlands** werd gesteld, en dat dus de bedrijver van deze walgelijke manifestatie zich niet in Hollywood ophoudt, doch in ons eigen midden verkeert.

Het zou goed zijn, indien deze praalzinsels eens uit de advertentierubrieken en van de muren wierden geweerd, indien een bioscoop er uiterlijk eens niet anders uitzage dan een gewone concertzaal. Met verwijzing naar Pater Möhlmanns betoog en in het biezonder met het oog op de jeugd, geloven we, dat dan al direct de verwarde, haastige en benevelde toeloop naar theaters zich zou beperken en in betere kanalen zou kunnen worden geleid.

Na de verkeerde bekendmakingen zijn het vooral de filmbesprekingen in de pers, die kwaad doen. De meeste dagbladen en vooral de provinciale, huldigen de opvatting en verdedigen het principe, dat de bioscoopdirecteur een advertentie-klant is en dat zijn films dus altijd goed moeten zijn, met geringe, zij het niet minder aangedikte variaties naar zeer goed. Een slechte film komt niet voor. Tijdschriften, die speciaal aan film worden gewijd, kennen in hun ranglijsten slechts 3e en 4e; zij gaan nooit onder de 3 en komen nooit boven de 4e met een sterretje; 3 bestaat alleen voor films die toch niet meer draaien, maar die voor een waarheidslievende indruk bij het publiek in de ranglijst worden opgenomen. Filmbesprekingen zouden niet door manusjes-van-alles-journalisten mogen worden geschreven of door wat voor personen ook, die op redactiebureaux rondlopen, doch door daarvoor door een overheid gekozen bevoegde personen, **die geheel buiten het kranten-bedrijf staan**, terwijl èn zijzelf èn de overheid èn de bioscoopdirecteur èn de krant voor hun objectiviteit garant moeten kunnen zijn.

Eenmaal aan deze situatie gewend, zullen de instanties, die hierbij het meest overschakelen, zich er wel spoedig bij neerleggen, terwijl waardering, vooral van de zijde van het publiek, zal voortspruiten. Filmbespreking dient te zijn cultuurbespreking, geen grappenrij, geen lijmerij, geen honingsmeren.

Ten slotte: propaganda in de film, wat de laatste tijd steeds excessioneler vormen aanneemt, dient gescheiden te worden. Is het propaganda voor de activiteit of het drijven van de Staat, dan diene ook de Staat deze films te maken, althans een nauwkeurig en gewetensvol toezicht bij de vervaardiging te oefenen. Niet zoals thans geschiedt: in slechte speelfilm of in wat een goede speelfilm zou kunnen zijn, ter opluistering ook nog maar wat propaganda geflanst, die dan in de hachelijke posities komt te verkeren van: òf belachelijk te zijn òf als vlag te dienen op een modderschuit òf als een rooie doek te werken in een arena. Propaganda moet niet als een minder toonbaar deel in een film worden weggemoffeld; voor propaganda-films, die afzonderlijk behoren te worden vervaardigd, diene de Staat verantwoordelijk te kunnen zijn en ervoor durven uitkomen.

Thans zien wij, dat in Engeland, waar men blijkbaar meer naar het geweten handelt op dit gebied, betere propaganda-films worden gemaakt dan zulks in de Verenigde Staten het geval is. Een der laatste Engelse producten: „One of our aircraft is missing", nijgt naar het beeld van de afzonderlijke, propagandistische waarheidsopvatting, en lijdt slechts bloedarmoede, niet bij gebrek aan goede wil, doch omdat bekwaamheid ontbreekt, spelers die niet voor hun taak de aangewezenen zijn, Engelsen die een of ander abracadabraïsch Nederlands haspelen, ensceneringen, die niet Nederland, maar wel potsierlijk zijn, en zulks waarschijnlijk omdat goede krachten in het werken aan staatsfilms weinig heil zoeken, wat slecht bij de leiding tot iets goeds stimuleert.

Moge de remedie voor de genoemde kwalen zo niet in een nabij verschiet, dan toch in de toekomst liggen.

Hendrik de Wit.

Curaçao.

GOUVERNEUR KASTEEL GAAT AMBTELIJKE TAAL ZUIVEREN.

„Een schrijven zal door mijn personeel niet meer geschreven worden . . . ."

De taal van onze gouvernementsinstellingen, met uitzondering van de G.P.D. is doorweekt van taalfouten, gebrekkige zinnen, germanismen, anglicismen en meer. Wij hebben nu vernomen, dat Gouverneur Kasteel thans verboden heeft om het woord „een schrijven" te gebruiken. Enkele ambtenaren vonden dit belachelijk. De strijd tegen de ondermijning van onze taal, en daardoor van ons nationaal bewustzijn is hiermede aangebonden. Het was te voorzien, dat een gouverneur, die zijn gehele leven geschreven heeft, met het gebroken Nederlands van onze overheidsinstellingen niet over weg kan.

Geen mens zal zeggen: „breng dit schrijven even naar de bus", of: „geef mij dat schrijven eens even aan."

Iedereen zegt „brief" in zulk een geval. En de gewone beschaafde spreektaal is altijd nog een veiliger leidsvrouw dan de half-verduitste schrijftaal van handelsfirma's.

Elk weldenkend vaderlander zal daarom blijde zijn, dat onze Gouverneur, wiens taal niet verknoeid is doordat hij te lang in het ambtelijke gareel heeft gelopen, en die bovendien al gedurende enkele weken aanwezigheid alhier getoond heeft niet mede te doen aan het „het is al zolang gebruikt, dat het goed is", thans de strijd heeft aangebonden.

Ter wille van de heren ambtenaren publiceren wij hieronder een lijstje van de meest voorkomende germanismen, welke men dus liever vermijde om niet met het gezag in conflict te komen:

Een schrijven (een brief)
Een rondschrijven (een zendbrief)
Aanvoelen (voelen, gevoelen)
Nieuwbouw (nieuw gebouw, huis of vleugel in aanbouw)
Ombouwen (verbouwen)
Omvormen (vervormen)
De ombouw (de verbouwing)
Meerdere (verscheidene; in de betekenis van hoger in rang is het woord goed)
Meerdere malen (meermalen)
Minstens (ten minste)
Hoogstens (ten hoogste)
Eerstens, tweedens enz. (ten eerste, ten tweede enz.)
Middels (door middel van)
Toeslag (bijslag)
Techniker, Chemiker enz. (technicus, chemicus enz.)
Afname (afneming)
Aanname van betaling (betalingsbelofte)
Deelname (deelneming)
Opname (opneming; in de betekenis van foto: foto of fotografie)
Overname (overneming)
Beeld (foto, portret; in de betekenis van standbeeld e.d. is het goed)
Inlage (inleg)
Bijdrage (gift)
Een hang hebben naar (neigen tot, overhellen naar)
Groothandel (handel in het groot)
Kleinhandel (handel in het klein)
Smalfilm (smalle film)
Inlijsten (omlijsten)
Beïnvloeden (invloed oefenen op)
Daadwerkelijk (werkelijk)
Daadzaak (feit)
Verplichtend stellen (verplicht stellen)
Pluimvee (pluimgedierte; volgens Professor Albert Kluyver zou men het evenwel mogen schrijven)
Slagroom (geklopte room; Professor Albert Kluyver zeide, dat men ook dit woord eventueel mocht schrijven)
Schijnwerpers (zoeklichten)
Doorsnee-lezer (gemiddelde lezer)
Zich afzijdig houden van (zich niet bemoeien of inlaten met)
Een open brief (een openbare of publieke brief)
Spervuur (gordijnvuur)
Onderzeeër (duikboot; het woord U-boot is natuurlijk helemaal geen Nederlands)
Als regel (in de regel, gewoonlijk)
Ergens op ingaan (ergens in treden).

APOSTOLAAT TER ZEE.

Het Apostolaat ter Zee alhier, ontving naar aanleiding van de toezending van het jaarverslag, een brief van het Hoofdbestuur uit Glascow, waaraan wij het volgende ontlenen:

„Het heeft ons buitengewoon goed gedaan te zien hoe er op Curaçao in deze zeer moeilijke tijdsomstandigheden met zoveel toewijding en succes, zo wel op geestelijk als op materieel gebied, gezorgd wordt voor de zeelieden.

Uw werk zo uit te breiden, uw clubhuis zo te durven vergroten is weer een bewijs van de ontembare, onoverwinnelijke geest van de Nederlanders en God zal dat ondernemen zeker zegenen.

Ontvang de hartelijke gelukwensen van alle leden van het hoofdbestuur voor alle collega's op Curaçao voor uw schitterende arbeid en zeg aan alle medewerkenden dat zij daardoor opbouwen de „Ecclesia Maritima" niet alleen voor Nederland, maar voor de gehele wereld".

VERENIGINGSNIEUWS.

— S.V. „Racing Club Curaçao": Het Bestuur is als volgt samengesteld: J. van Werkhoven, Voorzitter; G. Martijn, Ondervoorzitter; O. Marugg, Secretaris; P. Arvelo, Penningmeester; Ch. de Jongh, Tennis Commissaris; E. G. de Windt, Basketball Commissaris; A. A. Dominguez, Softball Commissaris; E. Hudson, Voetbal Commissaris; D. Henriquez, Athletiek Commissaris.

APOTHEKEN.

Deze week hebben de volgende apotheken de Zondag- en nachtdiensten:
Otrabanda: Emma.
Punda: Excelsior.

BURGERLIJKE STAND VAN CURAÇAO.

Bevallen op Augustus: 26 Franka, Cecilia Rosaura echtg. v. Evertsz, A. D. d; 27 Rog, Serafina Paulina echtg. v. Mendez, C. E. R. z; 27 Morars, Maria Francisca echtg. v. Duggan, B. z; 27 Alberto, Bregita Dionisia echtg. v. Coffi, E. D. z; 24 Beaujon, Yolanda Virginia echtg. v. Haat, R. O. L. d; 27 Wout, Susanna Emilia echtg. v. Winklaar, L. E. z; 27 Obispo, Rosa Delima echtg. v. Celstina, J. V. z; 31 Zimmerman, Frida Leonicia Cristina echtg. v. Bernadina, J. A. d; 30 Guerrero, Maria Dorila echtg. v. Hollander, J. A z; 29 de Jong, Constancia echtg. v. Weert, A. A. z; 31 Pataca, Francisca Serapia echtg. v. Penza, M. R. d; 29 Maarleveld, Nina Anna echtg. v. de Visser, P. z; **1 September** de Palm, Mathilde Elia echtg. v. Jimenez, H. O. z; 31 Augustus Loswijk, Margaretha Gerardina z; 30 Zuurmond, Lena echtg. v. Nitsche, P. z; **2 September** Evertsz, Aurora Damacia echtg. v. Reyes, A. E. z; 31 Augustus Martina, Martina Francisca echtg. v. Pluim, R. L. z; **1 September** Kenepa, Amadora Ignacia echtg. v. Hoek, T. V. d; 30 Augustus Thiel, Carlota d; 31 Sint Jago, Celsa Ogilia; 31 Medina, Dibora z; **1 September** Vibo, Servanita Loreta echtg. v. Martha, G. L. d; 16 Augustus de Lima, Rosarita Polonia z; 3 September de Korver, Adriana Alida Cornelia echtg. v. de Heer, W. J. A. z.

Ondertrouwd op 3 September: Wilson, James Nathaniel en Roch, Joanna Claudina; Albertus, Guillermito Nicolas en Hermina, Eliaroza los Santos; Baloотje, Pedro Claver en Plantijn, Urania Elizabeth; Josepa, Aurita Justina en Kenepa, Ovelio Virgilio; Buenaventura, Antoinette Josefa Gre Putto, Julius Hendrik; Louisa, Climaco en Simon, Seferina Granville, Frank en Danies, Consuelo; Leonard, George en Heyliger, Zilma Agath Nieuwkerk, Hendrik en Muller Cornelia.

Getrouwd op Augustus: 29 K Isaac en Clements, Ivy Hyac September Frans, Martin Apo Laviana, Ana Julia; 3 Hooi, Eusebio en Hooi, Carmita Ma Gout, Isidore Nicolaas Ferdi Lioe Anjioe, Esselina; 3 Estre Oscar en Molina, Demetria H

Overleden op Augustus: Barbolina weduwe v. Provenc 69 j.; 24 Michel, Atala Cathar lomena 3 mnd; 28 Murray, Oscar 39 j.; 28 Marshall, MacDonald 26 j.; 20 Molenaar Haydee 46 j.; 26 Victoria, Fe tinus 46 j.; 28 Heyer, Louis weduwnaar v. van Berkel, H 26 Oleana, Marcelina 52 j.; guez, Jose Benito 26 j.; 31 G Marcela Gabina 6 mnd.; 27 Daniel Gerrit echtg. v. Meer A. 52 j.; 28 Oliviera, Louise Henny echtg. v. Kent, E. A. T 24 Hendriks, Petrus Johannes rus 72 j.; 1 September Liberia Olivia echtg. v. Manuella, M.

KAMER VAN KOOPHANDEL

Onderstaande firma's hebb tot de Kamer van Koophandel verheid gewend, met het verzo in relatie te brengen met ex porteurs op Curaçao:

1. Astrin Bros. Ltd. — House — King Williamstreet don E.C. 4, zoekt een verko voor pharmaceutische producte Tragacanth, enz.

2. May & Oppenheim — bamba 230 — Buenos Aires — tinië, zoekt agenten voor leder kelen (nouveauté's), glaswe snijwerk, textielwaren, provis en wijnen.

3. Textile Stores & Machine poration — Bombay market Lane — Ahmedabad — Bri wenst in relatie te treden met teurs van katoenen stoffen en

Bij de Curaçaose Commis ling Rechtsverkeer in Oorlog staan geen bezwaren tegen knopen en tot nader order vo van handelsrelaties met bove firma's. Goederen afkomstig of vijandelijk gebied, mogen of verkocht worden van en noemde firma's.

Belangstellenden worden zich rechtstreeks met bove firma's in verbinding te stellen Verdere inlichtingen zullen de door den Secretaris der Kamer verstrekt.

EMMASTAD.

WACHTDIENSTEN: Di

Telegram Afdeling: Hr. Sch 353, Amalia van Solmslaan 4
Shipping & Supplies: Hr. M L. de Colignylaan 20, tel. 304
Scheepvaart Afdeling: Hr. Harst, tel. 701, Emmastad 104
Dok Afdeling: Hr. Van Has 468.